

SZÉKESFEHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7.
 TELEFONSZÁM: 110.
 Híjtelenség és előfizetési pennek a kiadóhivatalnál küldendők.

Fel-los szerkesztő és kiadóulajdonos:

FENYES LÁSZLÓ.

Előfizetési árak:
 Egy évre 16 Kor. Fél évre 8 K. Negyedévre 4 K.
 Egyes szám ára: 10 fill.
 A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton este 6 órakor.

Egy ünnepi beszéd.

Tegnap emlékünnepet öltek az uhlanus kaszárnyában. A csatozai és solterinói esatákbán elesert bajtársak emlékének áldozott a 12-ik uhlanus ezred tisztikara, a legénységkel egyetemben.

A kik tehát ünnepeltek, nem magyar katonák, más nemzetiségűek, a mint hogy a kikről megemlékeztek, azok is a bérezes, vadregényes karszt-hegységek között látták először a napvilágot s nem a sik magyar atföldön. A közös véderő s legfőképpen közös koronás királyunk, illetve császáruk iránt érzett ragaszkodás érzete fűz benntük ösze, tesz testvéreké. Ez általános motívumokul kivül szorosabbá teszi a jó viszonyt, hogy együtt élve itt, ebben a kis városban, megbecsüljük egymást. Ók minket, mi őket és nincs közöttünk semmi baj. Eppen ezért, noha a solterinói és csatozai esaták is csak közvetve érdekeltek a magyar nemzetet, a hős katonák iránt érzett minden jó ember általós tiszteletét felmélvő érdeklődéssel vesz részt évenként a székesfehérvári közönség az ezred ünnepén.

A magam fajta szürke, hitetlen ember nem nagyon bizik ugyan abban, hogy azoknak a hősies módon hibe harapott bajtársaknak ne volna mindegy, hogy iszunk-e az egészségökre, avagy nem iszunk, de azt elismerjük, hogy azoknak az élő, derék deidás közlegényeknek zupán nevelt kötelességérzete amolyan vizgasztalási előleg-képpen veszi, hogy tudja, ha én nekem lyukat löpek a gymbombán s még a strázsamester parancs-szavára sem állok

jobbé haptakba, éppen ilyen szépen fognak évenként egyszer tabori misét tartani, utánna sortűzet löni, azután toasztozt mondani s még az utolsó bundás közlegény is vergőiat kap az én tiszteletre. Az ember léfontartás ösztönének utolsó szikrája nyilatkozik meg abban az érzésben: ha már bele kell harapni a fűbe, a kápiár ur vergőniája, áldozatképpen egyszer egy esztendőben nekem instóljon. Mondom, az ilyen ünnepélyek állam-czéselészerű szem-pontokból buzdítólag hatnak a kedélyekre.

A mi az ünnepélynek különös érdeket adott ez alkalommal, az a tisztí díszelőben elmondott pohárköszöntő. Voltaképpen kevés és mégis sok.

Bihar Ferencz cs. és kir. altábornagy, mint rangban legidősebb katonatiszt állt természetesen az asztalón s ősi hagyomány szerint pohárköszöntőt mondott a királynra. A közös hadseregről, a közös hadseregről, a közös hadsereg bivatolós nyelven szólt, de végzetlen a beszédnek magyar anyanyelvére tért át, ugy is, mint a magyar földföldön állomaszó és emlékünnepet fő közös hadsereg tisztikáranak szónoka, mondván:

És most uraim egy szível, egy lélekkel kiáltunk fel, O felsége I. Ferencz József császár és apostoli király sokig éljen!

A nagyobbara idegen nyelvű hazigazda tisztikár, nem is lehetett másképpen, lelkesen hangozta vissza a magyar éljen szót, mivelhogy ezen az alapon mind egyek vagyunk.

Ez szép jelenet volt és méltó ahhoz a kiváló katonához, a ki a milyen föltétlen jó katoná, éppen ilyen hazáit. Az uhlanus

tisztikár pedig csak jó érzését, közös együtt érzésünk szilárd alapját dokumentálta akkor, a midőn háromszoros viszhangját adta annak a felkiáltásnak, a melyet utánuk most a polgárság is megismétel s a mely ezöt betából áll: éljen!

Két nyilatkozat.

Abban a mindinkább nagyobb hullámokat verő gyűben, a mely a székesfehérvári orvosok között támadt, ezuttal az alább következő két nyilatkozatot közöljék le.

Dr. Fanta Adoltól ma a következő sorokat kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség!

Mint a székesfehérvári orvosi kar értekezletének állandó elnöke, a következők szíves közlését kérem.

A Vizeleki-féle gyűben a helybeli orvosi kar senkit sem bizot meg azzal, hogy Dr. Vizelekiel tárgyalásokat folytasson, hanem Dr. Vizeleki jött el hozzám személyesen és elment több kártársambó, kervén ügyének békes elintézését. Utóbb Dr. Spáth Henrik (venelezi és Dr. Adler Béla csóori kóroros kártársak keresek föl az ő megbízásázt, majd pedig Dr. Spáth Henrik benyújtotta azt a nyilatkozatot, a melyet Dr. Vizeleki nem ismer el magának.

Nagyon természetes, hogy ez a nyilatkozat nem volt még aláírva, midőn kézhez kaptuk, csupán tervezet volt, azonban Dr. Spáth ugy nyújtotta be, hogy az orvosi kar jóváhagyása esetén Dr. Vizeleki alá fogja írni azt. Az orvosi kar ennél jobban megfogalmazott, beismert nyilatkozatot küldött el szintén tervezetben Dr. Spáth által Dr. Vizelekinék, emek aláírása azonban, ugy tudom, nem történt meg.

T A R C Z A.

Mulasztás.

Valami rokokó operettet sdtak a színpadon A helyes pasztorléány édes hangon esioergette el románcazt és a kö-önségben végig lebbent az önteltől sóhaj. A boldogság szellem létsége fogta a sok száz embert; öregek és fiatalok, férfiak és nők egy egy láthatatlan félelése olvadtak egybe.

Pali országutára nézett a magusha és e pillanattal megakadt valamin a szemé. Azzal, hogy valaki, a ki az egyik emelet páhlyban tornyosított kálvária lápéletlen gnyányai nezte a primadonnát.

Most már jelszédtek akémit a színpadon, Pali csak a függöny lesté, hogy mikor gördül már le. Aztán szaladt a páhlyba.

— Kéret csokolom, Anna!

— Nini! Maga az Pali? Egészen megzombesodott.

— Oh, jól felhasználtam azt a három évet. Mindig azon igyekeztem, hogy ne legyen ifjú többé.

— És aminé látom ez sikerült is.

— Csak a külsőmön. A bajuszom megnőtt, a vonások ráncokba melyedtek, de belül az maradtam, ami voltam: javíthatatlan rajongó. Oh, Anna, nem lehet azt elfelejtetni, a mit el akar felejtetni az ember!

Minden oldalról konokul tapadtak Annára a pillantások. A színesnő rutinjával tudta kiválgatni közölk, hogy melyikük viszonzozza. Pali törtémet-

lentől húzódtól közelebb hozza és remegő hangon sgdosított a fölébe, — ép mint három év előtt.

— Viszanéztek gyerekkoromba és nem érzem az elcsúszás saorúságot. Mint a hogy nem somorkodom eb-dnem idején, hogy megettem a reggelimét. Aztán nincs is mit sajnálnom rajta. Csak az a szép benne, a mi megmaradt: szentimentális emlékezes. . . Oh, Anna, az a megmaradt.

— De Pali! Csak nem kezd újbold!

— . . . Van az emlékeimben egy követelés, ez az én legnagyobb, legföltettebb kincsem. Ha a sivatárs a sok unott küzdelem, a próza esdőllet tenyegtel lekunnet, ebbe a követelésbe vetem reményemet. Ez az én bibliaim talizmánom, ez az én vizgasztalom, ez az én esalagott ábrándom.

— Nem ismeri, Pali, ezt a széke uri embert?

— Bánom is én! . . . Maga egyszer egy eskött igért nekem jutalmul valamit. Én megföttem azt a valamit, bátran, magam az egy tizenkilenc éves lovaghoz illik. Ott van a vágás nyoma most is a karomon. A vágást gyönyörtlen megkaptam, de a eskött nem. Emlékszik? Felköött karral mentem magához és kipirult az örezm a boldog igazolató. Vártam. . . vártam. . . Maga megismogatta hajmat és mosolyogva mondta: „Szerény barátom! Maga mosolygott és mosolygatom én is, pedig az egész világról kellett lemondanom abban a pillanattal: a maga csokjáról. Siettem ki az utazára és szerettem volna leszagatni a kötelekét a seborról. Azt hittem, magam most már megtanultam a nők minden gonoszságát, azt hittem, hogy most már

ezinkusabb vagyok egy páhlynyitogatónél, — pedig akkor voltam a legbanalibabb.

Maga szeretett engem, magad nem eskölhattam meg.

Most már látom, hogy kezd érezni ujra, mert szivtelennek hazudja magát. Kár ily kegyetlen melegség mögé bujni. Maga nem volt rossz, Anna, csak nem szeretett engem, — ennyit az egész. Az én szomorúságom sohasem fordult haragra. És ha haragudtam, akkor is csak önmagamra oklalan szenvedélyemert.

— No látja, szép magától, hogy belátja végre.

— Hát persze, oklalan volt: nem lett léry és feleség belőnk. De van valami, amiért ez az oklanságot a világ minden kincsénél többre becsölöm; és az az a eskö, amit nem kaptam meg. Mint az uzorás a váltógát, úgy özöm én a maga igéretét. Eddig is szemmel tartottam mindig magát. Ha tapsoltak, én is a tapsolók közt voltam; ha végig szuhogott a korón selyem szoknyája, én is ott voltam, a néma bímulók között. Nem látja, ha vagnak, boldognak láttam és nem irigyletem barátí gyelmeltéret. Mert amit én kaptam magától, azt senki másnak nem adhatta már: az első szerelmem boldogságot.

Nézze, kezdődik már a felvonás. Nem hagyhatná abba.

— Jó abbahagynom, de folytatni fogom.

— A pástorjáték folyt tovább, a primadonnát minden kilépésénél megtapolták. Anna hozzanakodva csapja össze kezzejét.

— Nézze, hogy affaktál!

Igy áll a dolog, nem pedig úgy, miként azt dr. Vizeleki a „Székesehérvár“-ban elmondja. Ezen egész ügyben nem nehány orvos jár el, hiszen az alapján ur elé terjesztett beadványt tizenhét orvos írta alá. Az orvosi kar nem rágalmaozott, hanem valót mondott, midőn a hozzá békültött és jóváhagyású körö nyilatkozatot közölte azon formában, tehát aláírás nélkül, mint ahogy azt Dr. Spith be-mutatta.

Becsületösök senki sem adott, csupán annyit ígértünk meg, hogy a dolgot amelkőldő nem fogjuk nyilvánosságra hozni, hanem az aláírók nyilatkozatát irattárunkban megőriztük. A Székesehérvárban megjelent támadó cikk azonban szük-ségessé tette a közlést.

Kijelentem végül, hogy ebben az ügybe bármily támadásra sem én, sem pedig az elnökségem alatt álló orvosi kar többé felélni nem fogunk.

Székesejérvár, 1902. június 23.

Dr. Fanta Adolf,
az orvosértekezlet elnöke

Az ügyben illetékes más három tanu-tól pedig a következő nyilatkozat közlé-sére kértünk fel:

Nyilatkozat.

A székesehérvári orvosok között lenforgó kí-nos ügyre az igazság érdekében a következő nyil-atkozatot kell megkötönnem:

Először — a napra már határozottan nem em-lékezem, — körülbelül 3 héttel, ezéltt dr. Pataki Ármán orvostársam kért fel, hogy a közöttük és Dr. Vizeleki Frigyes között lenforgó affáiröben járniék közre, hogy az békésen intézessék el. Azt feleltem rá, hogy ha Dr. Vizeleki is megbiz, az orvosi kar reputációját érdekében szívesen teszem.

Még ugyazan nív vélelmetlen találkoztam Dr. Vizelekiel, a kinek a békésen elöadottam. Vize-leki az én rábeszélésöme hajlandóan nyilatko-zott a békés intézésre és akkor öromét fejezte ki, ha annak keresztelvitelére is vállalkozom.

Néhány nap múlva felkerestem dr. Pataki Ármánt a lakásán és ott nála az ügyröl tárgyal-ván, egy a Dr. Vizeleki által aláíróndó nyilatkozat formáját szerkesztettem és azt a telephon utján el-hívott Dr. Steiner Jákó ügyvéddel közöltem.

Azután néhány nap múlva dr. Adler Béla orvostársammal, ismét dr. Pataki Ármán ajánlatára, elemintem dr. Fanta Adolhhoz és vele a nyil-atko-zat formáját elébe terjesztétk, mint Dr. Vizeleki megbízottját is, kikötés nála, hogy ezen nyil-atko-zat formula azon garantiát ellenében adatik át, hogy az on block elöadatik és így ellennyil-atko-zat törvényt, hogy az ügy dr. Vizelekiel köles-önös felvilágosítás alapján rendeztetik; és hogy

— Nincs igazság! Magának kellene ez a szerep. Hogy játszana ezt maga!!

— Nem is tudom, mit keres még a színpadon. A hangja is elkopott már.

— A magu öde, lányos hangja! . . . Istennem, ha elgondolom, hogy az is ellog kopni. És sima fehér arca meg fog fonyynadni! . . . olyan boldog vagyok e gondolatra!

— Megholodult?

— Meg! Egy örült rögeszmének vagyok a rabja. Hogy majd ha elveszti mindazt, a mi oly gögössé teszi mostan, ha elhagyja mindenki, a mi utamat elárja öntől, akkor leg fogom keresni magát, az ön régi követélesemmel. A gyerekkor rajongó szerelemmel fogom fölkeresni és tudom, maga boldog lesz akkor, hogy beváthatja ígretét. Az a csök fog megvárítani bennünk a szomorú öregeségig, az fogja visszatámaszítani a gyermekkorunkat. Érhét addig bármicsoda, az a csök lesz majd az igaz! A sorrendben utolsó, de az érzésben első. Nem fák emléik lesz akkor sem az a be nem váltott ígret, hanem örökre elmuult ifjúságunk legpo-étikusabb részecskéje . . .

— Szóval azt akarja mondani, hogy majd csak akkor lesz igazán értekes az a csök, ha meg-vénültem?

— Igen.

— És ha mégis most akarám beváltani az ígretömet?

— Pali hevesen csökölte meg az Anna kezét.

— Oh, édes . . . Hisz épen ezt akartam.

Nagy Fandré.

esen általam contemplant nyilatkozat-formula a székesehérvári orvosok között marad és az nem publikáltatik. Dr. Fanta az elébe terjesztett nyil-atkozatot teljesen elégségének találta és kilátásba helyezte, hogy az orvosok többsége által el is lesz fogadva, kijelentve, hogy azt maga részéről meleg-gegn fogja ajánlani. Megígérté végül, hogy harmad napra ez ügyben gyűlést hív össze.

A gyűlés meg is történt. E napon én szem-élyesen Székesehérvára jöttem és jóléhet az egész értekezleten részt nem vettem, annak végére böhivattam és ekkor közöltek velem a gyűlés ha-tározatát, hogy az általam, mint Dr. Vizele-ki mandatarusai által, megajánlott nyilatkozat formáját a gyűlés nem tartotta elégségének és egy más nyilatkozatot terjesztettek eléem.

Erre én kijelentöttem, hogy az általam szer-kesztett nyilatkozatot nem is terjeszttem Dr. Vizele-ki elé.

Kinyilatkozatom azon kívül, hogy ezen a gyűlésen egyszersmind kijelentöttem, miszerint az értekezlet határozata, valamint a nyilatkozat-formula titokban tartatik, illetve zár alá helyeztetik.

Végül kijelentem, hogy az általam szerkesz-tett és az általam dr. Fanta Adolf ur utján a gyűlés elé terjesztett nyilatkozat formula azonos azzal a „Nyilatkozat“-tal, amely a székesehérvári lapok 1902. június 21-iki számában, az „orvosi kar“ aláírásával és indícsrelőjőa folytan megjelent. Székesejérvár, 1902. június hó 24-én.

Dr. Spít Henrik.

A fenti nyilatkozatban a resinak vonatkozó részt aláírásunkkal megerősítjük.

Székesehérvár, 1902. június hó 24-én.

Dr. Adler Béla.

Dr. Steiner Jákó.

Ez a nyilatkozat tehát világos bizo-nyítéka annak, a mit megirtunk: „az orvosi kar“ öldözési szövedélyében szöszegé-re és irányzatoss ferdtétere adta magát. Azt a bizonyos nyilatkozatot csakugyan nem Vizeleki dr. „vétele hozzájuk“, hanem a mondatáriusok Pataki dr. lakásán szer-kesztették meg a még hozzá aján-lalaba is csak olyan feltétell érvényesség-ig lett hozva, ha e nyilatkozatnak ma-gyarizatakatéppen és ellenértékkel az orvosok szintén kijelentést tesznek. Hogy a nyilatkozat közlését mi „tette szük-ségessé“ arra csakugyan kíváncsi leh-et mindent tisztán látni szerető ember, mert Vizeleki egyszertlen az alispánhoz intézőtt védekezésében nyilatkozott a vád-pontokra. Ezt talán csak szabad a megtá-madottnak tenni. Különben is az ígret nem feltételes volt, a mint ezt dr. Spít határozottan kijelentti.

Jellemző különben, hogy a 17 orvos közül egyetlen katona orvos volt benn a gyűlékezésekben: dr. Szabó Elemer ezred-orvos, de ez már kilépett a följelentők sorából.

A fenti nyilatkozatok, illetve részök ni beismerés után a mi állításunk igazolva van, hogy az „orvosi kar“ inkorrekte-n járt el. Ismételve hangoztatjuk, azért Vizeleki lehet bünsös, de lehet ártatlan is.

H I R E K.

— Egyházi kinevezések. A hivatalos lap tegnapi száma közli a székesehérvári r. kath. egyházmegye ölépítésseit és ki-nevezéseit. Károly János nagypröpostot, mint már közöltük, drivesti címzetes püspök-ök nevezte ki ö felsége. Ezután a szé-keskaptalanban Kuti Márton önéklő kano-noknak az olvasó, Kondrány Károly ör-kanonoknak az önéklő, Mayer Károly székeseegyházi főesperesnek az ör-kanonok-ságára, Szabolcs Jenő budai főesperesnek a székesegyházi, Krenesz Ignác idöb mester kanonoknak a budai főesperességre és Gremspenger István ifjabb mesterkanonok-nak az idöb mesterkanonokságra való fo-kozatos ölépítésüket j váhgyván, az ökként megvároszt mesterkanonokságot Pösis Mí-hály perkátái esperes-plebánosnak adomá-lyozta, valamint Krenesz Ignác kanonok-

nak a Szent-Mihály arkangyalról nevezett címzetes apátaságot. Belesny István ve-nelencei plebánost és Magdics István ettyeki esperes-plebánost tisztelötebbül kanonokká nevezte ki.

A Huszár kanonok halálával immár egy éve üresedésben levő kanonoki stallum e szerint Pösis Mihály perkátái esperes-plebánosnak jutott. Pösis 1848 november 20-án született Iharoson, Somogy megyé-ben. Perkátára 1883-ban került, Gyögy Te-réz grófnő ajánlatára.

Ugyan e kinevezésekkel egyetemben dr. Várogy Gyula megyéspüspök Alaghy Dező városi tanácsost, M-szörös Amand ölészárlási cist. rendi plebánost, K. Horvath István fejevári belvárosi plebánost és Gudemusz Ervin báró tölce, tanárt és pap-neveldei öllkijágozókat szenteszékö ölnö-ökké; továbbá M-szörös Amandot a szé-kesjérvári alsó-esperesi kerület egyház-megyei tanfelügyelővé nevezte ki.

— Értésztési vizsgálatok eredménye a fő-ráállókötában. Ma hirdette ki Spítök Lajos kir. tan-közigazgató és Kuthy József főeszkolai főigazgató a helybeli m. kir. főeszkolai értekezési vizsgálatának eredményét mely szerint jélesen érteket: Fábán József és Kádor Pál, földértéket; Abinger Gyula, Füst Lajos, Griesch Viktor, Mayer József, Sándor Mór Selmidig Andor és Garg Kálmán. Béketté laktak; Fittler Béla, Vauzovich Rudol. Lövinger Gyula, Spitzer Gyula és Székely Mihály. Egy ta-nulói vizsgálatot nem tett.

— A cserelert rend köröböl. A helybeli ciszteri rendházban a következő változások állnak be: Hamuzs Gelert 35 évi tanföldos után nyug-alomba vonul. A közszeretében álló tanu tavóra is varoukban marad. Dr. Molnár Sámu és Kiss Albin saját körölmök Pécóra helyezteték át. A megvárosztott három tanészték Károly Ignác és dr. Polgar Iván rendes tanorsokk Pécóra, továbbá Bulgar Boldizsar helyettes tanörrel a budapesti egyetemröl, töltötte be a sirci apát. Békai Vilmos pécai tanár Szent-Gothárdra disponáltotat há-zogatóknak.

— Papszentelés. Brandt Gyulát dr. Várogy Gyula püspök ma szentelte fel a helybeli székes-egyházban aidozó társaság.

— A vidéki páraséleltöböl. A kis provincia-öknak meg van az a patriarchális jó szokása, hogy ha valaki kivirta rokonszövétük a a köjöört tevékenységét fejteti ki, méltányolni tudják az érdömet. Nádasd-Ludny és a környékbeli község-ök társadalmanak meög buszu önnepély volt vasár-nap este az odaváló kaszinóban, a mikor Konez Benötöl, gr. Nádasdy Ferenc uradalmanak népszert öllenörötöl vett buszt. Konez meg aránylag fiatal ember s csak négy évig volt N-Ladány lakos, most kaszárának lépett elő és átöhelyezték az Arad megyében levő gyoroki uradalomba. A busz öntelen a község és környékbeli intelligencia teljes szömbán vett részt. Jeleuvoltak:

Borger Józsefné, Brunkala Imréné, Fink Ferencné, Grabovszky Szani-zóné, Horváth Józsefné Kersler Röküsné és Stein Adolfné, Berger Paula és Mariska, Brunkala Ionka, Fink Anna és Karolin, Mihályi Mariska, Stein Margit és Lenke, Schill Karolin, végül a férfiak: Baditz Péter, Berger József, Buzási Lajos, Brunkala Imre, Bötényi János, Fink Ferenc, Halmos József, Kujty Vincez, Hunyady Mihály, Horvát József, Kersler Rökus, Kuller Károly, Konez Benó, Mathias Sándor, dr. Meutler Jenő, Meutler Béla, Mihályi János, Molnár István, Nagy Sándor, Grabovszky Szaniszló, Szel-mayer Rudolfné és Traubál Venczel.

A kaszinó nevében Molnár István ev. rel. ölékés tartott megható sép buszu beszédet az önnepeltöhez, majd Nádasd-Ladány, Kis-Keszi és Jenő községkö nevében Brunkala Imre, a köz-ségök köztintelt körgyöjője. Sok szölköt hangzött meg ö a szent bontás utján a meög rokonszövti buszu önnepélyt kitöfnöve önköltöt táncmulatság fejtezte be. Konez Benó távosztó nemek az intelligencia, de a községök népe is igaz szöndajlat veszi tudomá-öt, mert a szöngyörösnö munká-ö embereknék mindig hatalmas táncmulat volt.

— Az ölmardat öklövö. Jankovics Kata önmiféle Bourgot-regényeket nem szokott olvasni, mégis igen érdekes pezi-

hikai és szociológiai tanulmányt adott fel, hogy törjék a fejünket és elvitatkozzunk róla a feketé hátul. Lehet, hogy nem ez ökből cselekedt, a mit cselekedett, de Jankovics Katinak akaratát a szelle nem vetők tekintetbe, mi sem vagyunk reá kötelezve. Igen csinos, 19 éves fiatal leány, szüleivel a Rácz-utca 59. szám alatt laknék. Három hónap óta jeyben járt Kurucz Istvan Öreg-utca 20. szám alatt lakó asztalos mesterrel, ki még csak 26. esztendőn. A leány soha sem akart Kuruczhoz menni, de szülei összekommandáltak a dolgot s így a kihirdetés megtörtént. Az esküvőnek már a múlt hétfőn, e hó 16-án meg kellett volna lenni, de három nappal az esküvő előtt tanújával megjelent a leány *Mattész* anyakönyvezető előtt s kijelentte, hogy a véglegét nem szereti, soha nem fogja szerelni, az aktáit vissza kérte és kapta. Reá néhány nap múlva megint csak ott volt az anyakönyvezetőnél, most már véglegével, hogy nagyon megverte az anyja, hát mégis csak hagyta meg Kurucz Istvánhoz. *Havranek* József polgármesternek most már diszponzációi kellett adni, hogy az esküvő tegnapra kitűztessék. Tegnap délelőtt fél 10 órakor beállított az anyakönyvi hivatalba a huszonöt fonyi nászút, a menyasszony fehérruhában, mértven koszorúval és kísért szemmekkel, a mint az egy jámbor erkölcsű, derék leányzóhoz illik. Megkezdődött a szertartás. *Mattész* anyakönyvezető kérdezi a leánytól: akar-e feleség lenni szabad akaratából Kurucz Józsefnek? *Jankovics* Kata felvén a szoba padlójára, hogy ne lássa kedves szüleit s nem szól egy szót sem. Az anyakönyvezető megkérdezi a leányt másodszor, ha nem akar, összesen tizenhátszor, a mi kis Katának ötlet marad és néma. Hiába szólnak közbe az atyafiak s a némén asszonyok böles tanácsokkal, Kata csak a száját szorítja össze. Az anyakönyvezető kiküldi a leányt, gondolják meg a dolgot s ha a leány nem akar, ne erőltessék. A folyosón aztán neki támadt a násznép a szerencsétlen fiatal leánynak, a hajába kapaszkodtak s úgy elverték, hogy végre zokogva jött be: akorok már...

Az anyakönyvezető azonban a törvény szellemét tekintette s kijelentette hogy ilyen körülmények között nem adja össze a párt. A násznép hosszas tanakodás után hazament s otthon megtörtötték a lakodalmat. Ittak és táncoltak s úgy éjjel táján Jankovics uram elő akarta kerülni a leányt, hogy majd elveri. Kata pedig elmár a gyanyárral, nyitva tartotta az ablakot s azon át ugrott ki az utcára és elzaladt a sötét éjszakába. Az esküvő most már valószínűleg azért sem lesz megtartva, mert éjszakára a völgyben is visszafélt, noha Katinak 1000 korona hozományva van Tessék a szárazon lekötött eset fölött vitakozni.

— Uj btor raktár. A székesfehérvári és fejezmegyei közműegyesület felhívjuk *Nyáry* Gábor más számában foglalt hirdetésére. A szolid munkánál ismeretes, *Nyáry* iparos cég a Körházban saját *Közösségi* hutorából raktárt nyitott s a már most elhelyezett burorok oly kiváló szépek és izlées kivitelűek, hogy azok bármily nagyvárosi újk rakatáival versenyre kelnek, szolid munkájuk pedig túl szárnyalják azt.

— Piaczi árak. Székesfehérvár június 25-én:
Buzs: 9.00 - 9.10; Rozs: 7.00 - 7.10; Arpa:
6.00 - 6.20 Zab: 7.00 - 7.20 Kukorica: 5.10 - 5.20.
Az árak 50 kilónként, korona értékben értendők.

Számoljunk le.

A „Fejérmegyei Napló” június 21-iki számának *A törvénykezési palota árnyékából* című cikkében előbb megkritizálván az építést, a következőket, mint megtörténteket adja elő:

„Hétfőn Váasrhelyi mérnök kérdése vonta Fried mérnököt, a ki az építést vezeti, mert a főhomlokzaton levő oszlopok botrányosan ferden vannak egymásra építve. Erről egybírnat minden laikus szemlélő 500 lépésről is meggyőződhetik. Hatalmas faragott kőoszlopok emelkednek az első emeletig, illetőleg az erkélyig, innen fel, egész az épület párkányáig. A falból kidomborodó oszlopoknak természetesen az első oszlopok folytatását kellene képezniök. A valóságban azonban botrányos s a legelmeibb esztétikai követelményeket is acrol csapva több deciméter elhajlás mutat a felső oszlop az alsó oszloptól. Ezt persze minden globobizálóká gyerekek látni és észrevenni kellett volna, csak Fried mérnök nem vett róla tudomást. Illetőleg — a mint értesültünk — tudomást vett róla, de egy új állás építéstől akarta megintélni a szegény Bernstein és Káldor céget.

Váasrhelyi mérnök — nagyon természetesen — kiigazította a botrányos építést, mivel ő jó rajtot készítet és felelősségre vonta Fried mérnököt. De Fried mérnök nem azért tapasztalt és világitott embert, hogy magán hagyja száradni a tudatlanság vadját, bűnbakot keresett és talált. Már János főállár személyében. Máhr nagyon természetesen nem hagyta magán száradni a gyöngösgész vadját, vedte magát, s váltig állította, hogy neki Fried adta az utasítást.

A dolog vége az lett, hogy az igazságügyi-minister megbízásából Wagner Gyula, budapesti mtepitész megjelenven a palotánál, azt felülvizsgálta, a tapasztalt botrányos rendeltetések fölött a legállyosabb rosszasszát fejezte ki, elrendelte a főhomlokzat lebontását és újra való felrakását. Egyben pedig jelentést tett az igazságügy-ministernek a tapasztalt rendeltetések miatt.

A kritikához mindenkinek joga levén, csak a tényállásokra — miután középítkezésszól van szó — közöltük be *Daróczy* István kir. törvényeségi elnök, egyszerűs-mind a törvényház építéstét felügyelő bizottság elnökének nyilatkozatát, a mely világosan s legaiebb rendtelenség sincsen. Előtesznel a

Noha *Daróczy* István kir. törvényeségi elnök a nyilatkozatot természetesen nem cáfolta meg s így azt a rosszakarutnak részéről is hitelesnek elismeri kellett, a „Fejérmegyei Napló” tegnapi számában nem vett róla tudomást, hanem az alábbi sorokat írta az úgy zime alatt. Ezek a sorok nem egyebek, mint tájéktész durvaságok én elemem, egy részt gyanusító célzatúak, másrészt asszal a tendenciával is irvák, hogy az ötölés-batolás végén úgy tüntesse fel a dolgot, mintha neki lett volna igaza.

Ime itt adom a „Fejérmegyei Napló” közleményét. Tessék hozzá venni, hogy az alábbi sorokat pap írja, a ki reverendát visel, a ki keresztet tart kezében és aki olvasót perget és a ki a szent otyást osztogatja a hiveknek:

— Az igazságügyi palota árnyékából Ily cím alatt tettük meg megjegyzéseinket azokról a botrányos építési hibákról, a melyek az új igazságügyi palotánál minden esztétikai izlés és minden építészeti tudás rovására történtek és történnék. A „Székesfehérvár”, a mely minden lében kanál és mindenbe bele szokta az orrát tűni, nagy handa-handászt cselekszik, a miért mi ezt megenni morosultunk. Ha még keresztény lenne az a Káldor és Bernstein-cég, talán még megkérdezték volna nekünk de az érdeműs cég tagja: *születési* hibában valóadása, hogy mi még az épületet is telekezeti szempontból bíráljuk meg. Ha megfogalolta volna állításainkat, és kimutatta volna, hogy azok az oszlopok egyenesen állanak és az épület lábasaánál nem kötszere nélkül építették oda azt a másfél deciméter falat, nem szólnánk semmit. De bizonyítás helyett a felekezeti-iskolák vadjával dobálók. Vajjon nem mondhatnók-e mi sokkal jogosultabban? Miért akarja valakinek a hibáját és bűnét letagadni, ha az szidó; miért akar valakit bekenni a szidó kedvéért, ha az keresztény; s egyáltalán egy évi itteni pályán keresztül miért volt és vesse pertőlőssá alá minden alkalommal minden verset

tyűt, ha az szidókra néve kollektív? Ott volt a Wieser Ilona-ügy egy esztendővel ezelőtt. Menyit *ostobaságot* összehabogott annak a szerencsétlen leánynak a megmentésére, a míg a bobizonyult tények le nem buntózták. Ott volt a réálmási Günsberg-eset. Valósággal fölfejni azt mindk keresztényit, csakugy dobálózott a gyilkosokkal, mert Günsberg *gr. születési* hibában *lelő*szett. Itt volt nemrég az a *buta Strassmann-hecc*, a melytől *szóban Kégl főhalnagyl el is rántotta a nótáját* ltt a Vitzleki-ügy, a melynél szerencsétlenülb egy mellett még nem kerültek egyhamar többet és nem kentek több időjén piszkát mára. És végül itt van az igazságügyi palota kérdés, melyet ismét csak azért akar agyóntatogatni, mert a Bernstein és Káldor cég szidó.

Mikor az a cég *vátul* kinullázta a fejevári iparosokat az alvállalkozásóknál, nem szolt egy szót sem; mikor a sztrájk alkalmával *szó és száz nyomorult ember* félrelejtett volt, nem a *szaró*lőkat, hanem a *sztrájkolókat* szidta; végül most, mikor *mindent* a bejármegyei, a ki nek szemei vannak, hogy itt építési baklövéstől vagy tudatlanságról van szó, ismét *prokuratoroskodik*, mert Bernstein szidóval van szó, Ezaz és ezer munkás, képzett építészek tgye, azok nagy serehma, *schmarn* volt neki, szót sem érdemeltek, pedig egy szegény kis holt gyerek mint taintatengert tudott kínteni.

Nem teszük látni, hogy kilóg a lólab? A filozofemita, a szidóval *lóbán*? a ki — mert a szidók *szocietisták* büstioitának számára — minden szemérmelen *támádára* kész az érdeklőben.

Igenis *támadtunk a korrupciót* s nencsak a keresztényekben, hanem a szidókban is. És támadni fogjuk ezután is. És mivel a szidók mérhetően nagyobb számban terjesztik az erkölcsi — s anyagi korrupciót, mint a keresztények s mivel keresztény magyarnéptnek anyagi és erkölcsi existenciájáról látjuk általuk vesztélyeztetni, fel fogunk szólni emtan is. *Less* *ri* *átörögünk*, ha *másnak* nincs. A mint megbesztültek a becsletes szidót — ép úgy *üldöeni* fogjuk a bűneiket,

Olyan emberek pedig, mint ő *fénységsé*, még nem szorítottak bentnek a sarokba eddig sem s nem fogják azt megteni a jövőben sem.

— A közölt hír többi részére néve megvárjuk még a tudósítás bektőlőjének felvilágosítását.

És most minden objektív ember lételetére bizon, a következők tnyeket. Az a *Váasrhelyi* Dező kir. s. mérnök, a kire a „Fejérmegyei Napló” mint illetékes tanura hivátozott, s második *közlemény* megjelenté előtt, a kellő időben az itt követhető nyilatkozatot küldte be a „Fejérmegyei Napló” szerkesztőségébe:

A Fejérmegyei Napló Tekintetes Szerkesztőségének.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Engedje meg, hogy b. lapjának június hó 21-iki számában megjelent s az igazságügyi palota árnyékából című cikkének téves adatai közl különbözően a következőkre felhívjam figyelmét:

1. Én a főhomlokzati oszlopok ferden állásaiatt Fried mérnök vállalkozó urat sohasem vontam kérdőre, minthogy az oszlopok természetben és teljeseen egyenesen helyeztettek el. Lebontásról annál kevésbé volt szó.

2. Wagner Gyula budapesti építész ur, ki a tervekét készítette, június hó 18-án nem miniszteri megbízás folytán jött Székesfehérvárra, hanem egy levelem folytán, melyben kértém, hogy még mielőtt nyári üdülés végett hosszabb időre kltőlőre utazik, több függő kérdés és apróbb építészeti ügyek megbeszélésére végezt egyszer meg az építkezés helyszínén vele személyesen találkozhassam. Szükségtelen most már pl. azon állítást elfoglatnom, hogy Wagner ur a munkálat felvilágításá és botrányos rendeltetések talált stb. stb., minthogy vizsgálatot tartani annál kevésbé lehetett célja, mert ezzel senki őt meg nem birta. A történeti igazság kedvéért megjegyzem, hogy közösen vele tett szemlélt után elégedetlenséget Wagner építési urmal nem tapasztaltam.

Küldöm tisztelttel:

Székesfehérvás, 1902. június 24.

Váasrhelyi Dező a. k. kir. s. mérnök, építési ellenőr.

Ezt a nyilatkozatot a „Fejérmegyei Napló” egyszerűen elikkasztotta, nem vett róla tudomást. Mert hiszen ha tudomást vesz róla, kénytelen beismerni, hogy az általa tényként állított dolgok az elsőtől az utolsó bétűig valótlanak. Csakláb módton úgy kísérlete meg a kibontakozást, hogy mint Bodóné ha a bor árát kéri tőle, mindenről beszélt, csak a tényekről állítottak valódiságát vagy valótlanságát eldönteni kompetens t-nu hozzá beklódott nyilatkozatáról nem. Elfogult, ezek látókörével magától nem tud rá jóni arra, hogy azért nem foglakoztam kritikái észrevételeivel, mert, hogy az építést vezető mérnök a terv szerint épít-e a palotát vagy sem, arra sem én, sem más, hanem az építésznyújtó bizottság, első sorban az ellenőr illetékes nyilatkozik. Másodsor pedig véleményekkel én polamiába nem elegyedem, mindenkiét tisztelen. Ha valaki azt tartja, hogy rosszul építik a törvényházat, írja meg, fejtsse ki nézeteit, joga van hozzá. De a tényeket nem lehet vélemény szerint előadni, mert a tény csak egyféle lehet. Ha Vásárhelyi mérnök nem mondott lesújtó szavakat, akkor nem szabad ilyeneket szájába adni, mert az tudatos hazugság és csalás a tollal. A vélemény és a tény előadás közt distingválni tudás, természetesen tisztta, józan észrt kíván meg.

Azt mondja a „Fejérmegyei Napló” mutattam volna ki, hogy azok az o-zlopok egyenesen állanak. Az ilyen mondasok mutatják meg, hogy minden lehet írni, gondolkodás nélkül. Eltekintve attól, hogy mindig annak kell bizonyítani, a ki valamit állít, — így tehát, az ellenkezőjét behizonyítani, ha az újsgában ez lehetséges lenne, a F. N. kötelessége lett volna — hogyan lehet o-zlopok egyenességét avagy ferdeségét újságban kimutatni, bizonyítani? Hiszen ez olyan ténybeli kérdés, a melyet csak a helyszínen lehet bizonyítani. A törvényház homlokzatát nem lehet az újsg hátsóba betenni, minden más egyéb pedig ismét csak állítás lenne. Elborzad az ember, hogy micsoda gondolkodás nélkül írnak némely emberek.

És ez a tény ad nyugalmat, hogy *Bilkei* Ferencnek durvaságait szó nélkül szoborakram, sőt ki is nyomassam. Mit tegyek ezzel az ifjú emberrel, a kit egy kifejezés teljesen megvilágít előttem. Az az jel is rántotta a nótáját”, — az a hang az, a miről a hecc-káplán típusú lakját, az istálló legények gondolkodás módját és szokászatát megismerem. Ez egyszer fáradságot vettem magamnak részletesen bizonyítani rosszízemű, korlátolt gondolkodási közszereplését. Ezentúl nem teszem s ha nagyon megtalálom unni viselkedését, egyszer elefejtkezem, hogy érde neml-nül ugyan, de reverendát visel s megrázom a fülét.

Ez az utolsó szavam hozzá.

Fényes László.

Nyilttér:*) Uj üzlet.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy Bécsi I. Rotheturmsr. 19., I. Golt-schmidgasse 7., I Bauernmarkt 13., VI. Mariahilferstr. 1. számú üzleteinknek egy fiók-üzletét, Székesfehérvárott, ideiglenesen nádor-utca 1. szám alatt megfogjuk nyitni. Ezen fiók üzlet alapításán nem vesztelt bennünket semmiféle nyeresékedési vágy, hanem kizárólag czégünk egyik társtagja-

nak: Herz Rezső urnak, határozott kívánása, hogy abban a városban, ahol neki annyi kedves ismerősei vannak, és melyhez őt oly kellemes mult fozi, hamár a sors úgy rendelte, hogy személyesen ott nem lehet, legalább képviselve legyen.

Arra kérjük tehát úgy a székesfehérvári, mint a vidéki hölgyeket, hogy tájékozás czéljából ottani képviselőnket felkeresni méltóztassanak, az ottani szép választóru raktárt megtekinteni, és bármily árú szükséglet beálltával czégünket bizalmával megfizetni sziveskedjenek.

Czégünk beltagja Herz Rezső ur előre is biztosítja az általa igen nagyra becsült székesfehérvári és vidéki hölgyeket, hogy úgy a beviszálásnál, mint megrendeléseiknél jól ismerve azon város és vidéke tisztelt vevőinek izlését, oly előnyöket fog nyújtani, a mire, tekintve az oly óriási bécsi raktárakat, más kereskedő nem képes.

Igen kérjük erről köpviseelőnkül meggyőződést szerezni, és maradunk kiváló tisztelettel

**Herz Rezső Bécsi fióküzlete
Székesfehérvár, Nádor-utca 1.**

*) E rovatt alatt közöltékert nem vállal felelősséget szerk.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közö-ség tudomására, hogy **asztalos műhelyem** készítményei számára

Kórház-utca 4. sz. alatt BUTOR RAKTÁRT

nyitottam.

Raktáron tartok saját készítésű, legzolidabb minőségű

hálószoba és ebédlő

berendezéseket,

== íróasztalokat ==

s minden fabutor munkát a leggyorsabb és a legdiszesebb stýlú kivitelben.

Munkáim szives megtekintését kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Nyáry Gábor,
asztalos-mester.

Műhely: Várkapu-utca 6. szám.

KRAUSZ F. VILMO

Besa utca 2. sz. — T. lefon: 88.

Nagyon olcsó kölcsönt szerre kis vagy nagy földbirtok ok és háztulajdonosok részére 15, 22, 33 $\frac{1}{2}$, 38, 50 évi törlesztésre.

4 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ kamatra

Adósnak jogában áll a kölcsönt egészen vagy részben a fent ído lejártá előtt bármikor visszavetni, félves előleg-s felmondás mellett, míg ellenben a pénzintézet nem mondhat előbb fel.

Ha a birtokot terheli már előző drága kölcsön, a kölcsönösszeget fel akarja emeltetni, vagy a kamatot drágítja, akkor a feldobérték feléig a Községi becslelő figyelembevétele mellett nemcsak felemelhetjük, de a drága kamatot feleszrelhetjük **olcsó kamatra**

Ha betáblázott kölcsöne már van, úgy az újabb olcsóbb kölcsöntől bekebelezési számlákat nem kell fizetni.

Ezek keresztülvitele végett nem okvetlen szükséges Székesfehérvárra személyesen bejönni, teljesen elégséges ha levélben postán tetszik be-küldeni

a hiteles telekkönyvi kivonatot, kataszteri birtokívet, községi becslelvet.

Levélbeli vagy szóbeli kérdésekre mindenkor szivesen szolgálók felvilágosítással.

Reménytendő gabna és gyapjaterményekre szerzek előleget, katonatiszteknek és állami hivatalnokoknak személyhitelt igen szolid feltételek mellett.

15 évi törlesztésre	4 75 százalék	
22 " "	4 " "	
33 " "	3 75 " "	
38 " "	3 50 " "	
50 " "	3 25 " "	
45 $\frac{1}{2}$ évi törlesztésre		2 97
40 " "		3 80
50 " "		3 80
50 " "		2 50
50 " "		2 60
50 " "		2 70

mely félénkint firtendő firtésigabban nemcsak a kamat, de a löke törlesztése is befoglalatt.

SZEKERÁK és HORNÝANSZKY-nál

==== a végeladás már csak négy hétig tart. ====

Az összes diszmű árúk, játékok és edényfélék

féláron,

használati apróságok 40% engedménnyel lesznek elárusítva.